

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Аудитын код: БӨА-2025/008/НА-СТА-ТТЗ

Цахим хуудас: [www.audit.mn](#)
Өлгий хот
2024 он

Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ж.Айгүл
Утас: 70422954 Цахим хаяг: aigulj@audit.gov.mn
Аудитын менежер: Х.Женисбек
Утас: 70422930 Цахим хаяг: jenisbekh@audit.gov.mn
Аудитор: Б.Үүрийнтуяа
Утас: 90832211 Цахим хаяг: uuriintuya.b@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1. Хараат бус аудиторын дүгнэлт
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл
3. Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....
 - 3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа
 - 3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин.....
 - 3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал
 - 3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлт
4. Аудитын тайлан

 - 4.1 Ерөнхий зүйл
 - 4.2 Материаллаг байдал
 - 4.3 Төрийн хэмнэлтийн хуулийн хэрэгжилт.....
 - 4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал
 - 4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт
 - 4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

5. Аудитын илрүүлэлт
6. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
АОУС	Аудитын Олон Улсын стандарт
ҮАГ	Үндэсний аудитын газар
ЗДТГ	Засаг даргын тамгын газар
ТТЗ	Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БАЯН-ӨЛГИЙ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

63129 Өлгий, Баян-Өлгий аймаг,
Утас/Факс: (976) 7042-2954
E-mail: bayanulgi@audit.gov.mn

ЦЭНГЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.АЛЬХАСЕН ТАНАА

2025.04.09 № 409
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.2-д заасны дагуу Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний үзэж байгаагаар хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх тэдгээрийн санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа байгууллагуудаас Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн, найдваргүй 88.2 сая төгрөгийн зээлийн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ аваагүй зэрэг зөрчлүүд нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан бөгөөд дангаар буюу нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг нөлөөтэй боловч өргөн тархаагүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5 дахь хэсгийн 16.5.5, 41 дүгээр зүйлийн 41.1 дэх хэсгийн 41.2.3, 26 дугаар зүйлийн 26.1 дэх заалттай нийцээгүй бөгөөд санхүүгийн тайлагналын толилуулга, оршин байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

832502060338

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 онд 4,042.6 сая төгрөгийн батлагдсан төсвөөр ажиллаж, гүйцэтгэлээр 3,248.0 сая төгрөг зарцуулж, 80.3 хувийн гүйцэтгэлтэй гарсан. Орон нутгийн суурь орлогод 2,124.4 сая төгрөг төлөвлөгдсөнөөс гүйцэтгэлээр 1,875.2 сая төгрөг төвлөрүүлж, төлөвлөгөөг 11.7 хувиар тасалсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Бусад асуудлын хэсэг

Санхүүгийн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад мэдээллийг хамраагүй болно

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ж.АЙГҮЛ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>652,858,653.76</u>	<u>786,423,652.75</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	174,996,652.76	378,863,651.75
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	-	-
31110	Төгрөг	-	-
31140	Касс арилжааны банк	-	-
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	174,996,652.76	378,863,651.75
3121	Төгрөг	174,996,652.76	378,863,651.75
31211	Төрийн сангийн харилцах	174,996,652.76	378,863,651.75
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	-
33	АВЛАГА	409,741,500.00	378,856,500.00
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	32,087,750.00	28,051,620.00
335	Бусад авлага	-	-
3351	Байгууллагаас авах авлага		
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага		-
336	Зээлийн авлага	377,653,750.00	350,804,880.00
3361	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлийн авлага	377,653,750.00	350,804,880.00
33612	Хувь хүмүүст олгосон зээл	377,653,750.00	350,804,880.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	5,674,501.00	8,703,501.00
354	Хангамжийн материал	5,674,501.00	8,703,501.00
35420	Аж ахуйн материал	195,000.00	195,000.00
35470	Бусад хангамжийн материал	5,479,501.00	8,508,501.00
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	62,446,000.00	20,000,000.00
36300	Тэжээлийн нөөц	62,446,000.00	20,000,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>4,276,104,409.32</u>	<u>4,977,956,422.88</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	4,276,104,409.32	4,977,956,422.88
392	Биет хөрөнгө	4,113,121,170.32	4,814,591,076.94
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,182,641,782.00	2,773,115,412.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(786,720,875.22)	(827,592,495.18)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	147,865,696.00	207,540,696.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(137,395,699.24)	(142,436,426.96)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	3,758,992,817.00	3,936,940,867.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,244,065,420.21)	(2,413,431,562.27)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	34,104,320.00	48,907,920.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,650,990.78)	(22,627,202.54)
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	1,305,379,678.00	1,425,379,678.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(301,103,274.23)	(371,508,721.31)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	425,570,076.00	485,570,076.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл	(254,496,939.00)	(285,267,163.80)
393	Биет бус хөрөнгө	162,983,239.00	163,365,345.94
39301	Програм хангамж	1,973,239.00	2,743,239.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(550,000.00)	(937,893.06)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	161,560,000.00	161,560,000.00
39304	Хуримтлагдсан элэгдэл	-	
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>4,928,963,063.08</u>	<u>5,764,380,075.63</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	=	<u>2,022,894.00</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	-	2,022,894.00
413	Өглөг	-	2,022,894.00
4136	Бусад өглөг	-	2,022,894.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг		2,022,894.00
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг		
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>4,928,963,063.08</u>	<u>5,762,357,181.63</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	4,928,963,063.08	5,762,357,181.63
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	520,738,962.00	520,738,962.00
51101	Өмч: - төрийн	520,738,962.00	520,738,962.00
512	Хуримтлагдсан үр дүн	3,934,967,435.99	4,768,361,554.54
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	4,033,794,367.49	3,934,967,435.99
51220	Тайлант үеийн үр дүн	(98,826,931.50)	833,394,118.55
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	473,256,665.09	473,256,665.09
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>4,928,963,063.08</u>	<u>5,764,380,075.63</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

/ төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,115,763,133.80	4,313,174,261.63
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	999,432,359.98	1,805,588,859.69
110	Орлогын албан татвар	842,642,406.98	1,626,087,549.69
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	891,316,374.30	1,698,624,480.25
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	626,391,116.73	984,442,126.02
110002	Үйл ажиллагааны орлого	17,493,723.74	473,777,491.43
110003	Хөрөнгийн орлого	247,431,533.83	237,133,662.80
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого		3,271,200.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(48,673,967.32)	(72,536,930.56)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(48,673,967.32)	(72,536,930.56)
113	Хөрөнгийн албан татвар	62,823,350.00	41,061,650.00
113002	Бууны албан татвар	7,350,000.00	7,086,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	55,473,350.00	33,975,650.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	93,966,603.00	138,439,660.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	22,332,520.00	34,704,470.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,019,520.00	18,255,220.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,800,000.00	10,869,250.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13,513,000.00	5,580,000.00
1181	Газрын төлбөр	42,551,843.00	16,986,723.00
118101	Газрын төлбөр	42,551,843.00	16,986,723.00
118102	Дуудлага худалдаа	-	-
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	29,082,240.00	86,748,467.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	20,150,040.00	17,805,307.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	8,932,200.00	68,943,160.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	191,816,492.82	1,090,717,509.94
120	Нийтлэг татварын бус орлого	191,816,492.82	1,090,717,509.94
120003	Торгуулийн орлого	27,466,000.00	55,619,582.00
120004	Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	17,554,500.00	7,290,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	17,554,500.00	7,290,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
120009	Бусад орлого	30,648,853.82	14,016,387.94
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	76,147,139.00	993,791,540.00
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	40,000,000.00	20,000,000.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	924,514,281.00	1,416,867,892.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,235,981.00	28,138,427.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	30,000,000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,000,000.00	11,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,235,981.00	17,138,427.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	881,278,300.00	1,388,729,465.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	364,088,100.00	502,154,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	517,190,200.00	886,575,265.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	1,695,204,671.30	2,546,741,881.08
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,695,204,671.30	2,546,741,881.08
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,695,204,671.30	2,497,937,881.08
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	506,682,883.31	937,563,246.23
210101	Үндсэн цалин	354,586,132.14	507,732,869.63
210102	Нэмэгдэл	136,770,588.17	408,373,935.60
210104	Урамшуулал	7,186,789.00	21,456,441.00
210105	Гэрээт ажлын хөлс	8,139,374.00	
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	68,186,429.00	113,020,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	47,821,429.00	74,050,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,091,300.00	9,742,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,073,000.00	4,871,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,018,200.00	4,871,200.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,182,500.00	19,485,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,354,648.00	854,249,416.41
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,269,236.00	52,469,896.23
210302	Түлш, халаалт	28,085,412.00	756,136,849.18
210303	Цэвэр, бохир ус		28,477,483.00
210304	Байрны түрээс		17,165,188.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	50,075,634.00	50,726,677.00
210401	Бичиг хэрэг	4,274,100.00	5,030,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	42,942,673.00	41,035,427.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,531,861.00	4,190,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	327,000.00	470,000.00
2105	Нормативт зардал	430,000.00	617,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	430,000.00	617,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	943,800.00	12,711,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	352,300.00	179,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	60,300.00	
210604	Урсгал засвар	531,200.00	12,532,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,373,500.00	9,128,350.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,373,500.00	9,128,350.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	8,779,008.66	4,006,305.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	7,995,710.66	3,087,325.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		59,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	223,850.00	277,980.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	7,000.00	61,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	498,800.00	520,600.00
210807	Газрын төлбөр	53,648.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,020,378,768.33	515,915,086.44
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	710,447,055.31	188,896,820.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,831,300.00	5,200,000.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	308,100,413.02	321,818,266.44
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	48,804,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	48,804,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		48,804,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
213405	Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	-	-
220001	Барилга байгууламж	-	-
221001	Их засвар	-	-
222001	Тоног төхөөрөмж	-	-

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

223001	Бусад хөрөнгө	-	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>420,558,462.50</u>	<u>1,766,432,380.55</u>
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	-	-
145002	Үндсэн хөрөнгө, бараа материал худалдсаны олз	-	-
145003	Хөрөнгө оруулалтын олз	-	-
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	519,385,394.00	933,038,262.00
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		
225009	Дамжуулан зээлдүүлэх зээл	-	-
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	519,385,394.00	933,038,262.00
225011	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Бараа материал		
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(519,385,394.00)	(933,038,262.00)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>(98,826,931.50)</u>	<u>833,394,118.55</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>2,081,075,194.80</u>	<u>3,419,267,721.63</u>
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	<u>999,432,359.98</u>	<u>1,805,588,859.69</u>
110	Орлогын албан татвар	842,642,406.98	1,626,087,549.69
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	891,316,374.30	1,698,624,480.25
110001	Цалин, хөдөлмөрийн хөлс, шагнал, урамшуулал болон тэдгээртэй адилтгах хөдөлмөр эрх	626,391,116.73	984,442,126.02
110002	Үйл ажиллагааны орлого	17,493,723.74	473,777,491.43
110003	Хөрөнгийн орлого	247,431,533.83	237,133,662.80
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого		3,271,200.00
1101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(48,673,967.32)	(72,536,930.56)
110101	Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	(48,673,967.32)	(72,536,930.56)
113	Хөрөнгийн албан татвар	62,823,350.00	41,061,650.00
113002	Бууны албан татвар	7,350,000.00	7,086,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар	55,473,350.00	33,975,650.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	93,966,603.00	138,439,660.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	22,332,520.00	34,704,470.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	5,019,520.00	18,255,220.00
118006	Түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр	3,800,000.00	10,869,250.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13,513,000.00	5,580,000.00
1181	Газрын төлбөр	42,551,843.00	16,986,723.00
118101	Газрын төлбөр	42,551,843.00	16,986,723.00
118102	Дуудлага худалдаа		
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	29,082,240.00	86,748,467.00
118201	Ойн нөөц ашигласны төлбөр	20,150,040.00	17,805,307.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	8,932,200.00	68,943,160.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	157,128,553.82	196,810,969.94
120	Нийтлэг татварын бус орлого	157,128,553.82	196,810,969.94
120003	Торгуулийн орлого	27,466,000.00	55,619,582.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	99,013,700.00	127,175,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	99,013,700.00	127,175,000.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		
120009	Бусад орлого	30,648,853.82	14,016,387.94
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛГИЙН ОРЛОГО	924,514,281.00	1,416,867,892.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,235,981.00	28,138,427.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	30,000,000.00	
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,000,000.00	11,000,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,235,981.00	17,138,427.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	881,278,300.00	1,388,729,465.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	364,088,100.00	502,154,200.00
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	517,190,200.00	886,575,265.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	1,522,956,458.28	2,252,483,720.04
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,522,956,458.28	2,252,483,720.04
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,522,956,458.28	2,203,679,720.04
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	506,427,078.31	936,162,395.63
210101	Үндсэн цалин	354,330,330.14	506,332,019.63
210102	Нэмэгдэл	136,770,585.17	408,373,935.00
210104	Урамшуулал	15,326,163.00	21,456,441.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	68,186,429.00	113,020,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	47,821,429.00	74,050,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,091,300.00	9,742,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,073,000.00	4,871,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,018,200.00	4,871,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,182,500.00	19,485,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	30,354,648.00	851,429,522.41
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,269,236.00	51,672,896.23
210302	Түлш, халаалт	28,085,412.00	754,113,955.18
210303	Цэвэр, бохир ус		28,477,483.00
210304	Байрны түрээс		17,165,188.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	48,567,934.00	53,113,277.00
210401	Бичиг хэрэг	4,274,100.00	5,030,350.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210402	Тээвэр, шатахуун	41,434,973.00	43,422,027.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,531,861.00	4,190,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	327,000.00	470,000.00
2105	Нормативт зардал	430,000.00	617,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	430,000.00	617,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,043,800.00	13,737,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	352,300.00	408,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	60,300.00	
210604	Урсгал засвар	631,200.00	13,329,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	9,373,500.00	9,128,350.00
210702	Дотоод албан томилолт	9,373,500.00	9,128,350.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	11,480,813.66	7,456,305.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	10,697,515.66	6,425,400.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ		59,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	223,850.00	389,905.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	7,000.00	61,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	498,800.00	520,600.00
210807	Газрын төлбөр	53,648.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	847,092,255.31	219,015,070.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	845,260,955.31	213,815,070.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,831,300.00	5,200,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	48,804,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	-	48,804,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг		48,804,000.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	-	-
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
213405	Нэмэлт санхүүжилтийн төвлөрүүлэх шилжүүлэг		
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГА АНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	<u>558,118,736.52</u>	<u>1,166,784,001.59</u>
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	-	-
140001	Үндсэн хөрөнгө борлуулсны орлого		
140002	Улсын төсвөөс олгосон зээл		
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	532,555,394.00	962,917,002.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	532,555,394.00	962,917,002.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	532,555,394.00	962,917,002.00
220001	Барилга байгууламж	254,619,916.00	494,237,809.00
221001	Их засвар	96,329,534.00	172,494,456.00
222001	Тоног төхөөрөмж	86,907,000.00	125,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	81,528,944.00	141,305,997.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	13,170,000.00	29,878,740.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	<u>(532,555,394.00)</u>	<u>(962,917,002.00)</u>
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
14	Бусад эх үүсвэр	-	-
145004	Дотоод эх үүсвэрээс олгосон зээлээс эргэж төлөгдөх		
145005	Дамжуулан зээлдүүлэх зээлээс эргэж төлөгдөх		
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	-	-
250003	Санхүүгийн түрээсийн өглөгт төлсөн		
250004	Хувьцаа буцаан худалдаж авахад төлсөн		
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	≡	≡
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	25,563,342.52	203,866,999.59
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	149,433,310.24	174,996,652.76
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	174,996,652.76	378,863,651.75

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	520,738,962.00	473,256,665.09	4,033,794,367.49	5,027,789,994.58
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	520,738,962.00	473,256,665.09	4,033,794,367.49	5,027,789,994.58
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт				-
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт				-
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
C07	Тайлант үеийн үр дүн			(98,826,931.50)	(98,826,931.50)
C08	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	520,738,962.00	473,256,665.09	3,934,967,435.99	4,928,963,063.08
D01	2024 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	520,738,962.00	473,256,665.09	3,934,967,435.99	4,928,963,063.08
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				-
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	520,738,962.00	473,256,665.09	3,934,967,435.99	4,928,963,063.08
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт				-
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт				-
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз				-
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү				-
D08	Тайлант үеийн үр дүн			833,394,118.55	833,394,118.55
D09	2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	520,738,962.00	473,256,665.09	4,768,361,554.54	5,762,357,181.63

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

/төгрөгөөр/

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	4,042,586,700.00	3,194,332,295.64
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,812,506,500.00	2,261,294,033.64
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	2,762,051,500.00	2,212,490,033.64
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,016,962,500.00	936,162,396.23
210101	Үндсэн цалин	532,717,300.00	506,332,019.63
210102	Нэмэгдэл	414,398,100.00	408,373,935.60
210104	Урамшуулал	69,847,100.00	21,456,441.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	129,325,300.00	113,020,500.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	88,646,900.00	74,050,400.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,169,700.00	9,742,600.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	5,084,700.00	4,871,200.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	5,084,700.00	4,871,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	20,339,300.00	19,485,100.00
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	1,018,627,300.00	851,429,522.41
210301	Гэрэл, цахилгаан	63,706,900.00	51,672,896.23
210302	Түлш, халаалт	909,355,200.00	754,113,955.18
210303	Цэвэр, бохир ус	20,400,000.00	28,477,483.00
210304	Байрны түрээс	25,165,200.00	17,165,188.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	63,484,000.00	50,727,600.00
210401	Бичиг хэрэг	8,178,000.00	5,030,350.00
210402	Тээвэр, шатахуун	47,560,300.00	41,036,350.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	6,253,500.00	4,190,900.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	700,000.00	
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	792,200.00	470,000.00
2105	Нормативт зардал	700,000.00	617,300.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	700,000.00	617,300.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	82,346,900.00	22,102,600.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	9,997,400.00	3,108,000.00
210602	Тавилга	25,600,000.00	5,665,600.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	143,200.00	
210604	Урсгал засвар	46,606,300.00	13,329,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	10,272,000.00	9,128,350.00
210702	Дотоод албан томилолт	10,272,000.00	9,128,350.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	37,516,500.00	9,456,305.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	34,805,500.00	8,425,400.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	628,700.00	
210803	Даатгалын үйлчилгээ	184,800.00	59,400.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	392,000.00	389,905.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	120,400.00	61,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,171,000.00	520,600.00
210807	Газрын төлбөр	128,500.00	
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	11,300.00	
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	74,300.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	402,817,000.00	219,845,460.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	394,550,000.00	214,645,460.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	8,267,000.00	5,200,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	50,455,000.00	48,804,000.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	50,455,000.00	48,804,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	49,404,000.00	48,804,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,051,000.00	
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	1,230,080,200.00	933,038,262.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	1,230,080,200.00	933,038,262.00
220001	Барилга байгууламж	616,146,800.00	494,237,809.00
221001	Их засвар	190,000,000.00	172,494,456.00
222001	Тоног төхөөрөмж	150,000,000.00	125,000,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	273,933,400.00	141,305,997.00
13	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	4,042,586,700.00	3,247,984,928.64
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	3,666,498,400.00	3,120,809,928.64
132001	Орон нутгийн төсвөөс	2,742,019,500.00	2,234,234,663.64
132007	Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжих	924,478,900.00	886,575,265.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	376,088,300.00	127,175,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	150,000,000.00	127,175,000.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	226,088,300.00	
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		42,759,345.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		96,411,978.00
6	ТӨСВИЙН БУСАД МЭДЭЭЛЛИЙН АНГИЛАЛ		
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	2	2
610001	Төсвийн байгууллага	2	2
610002	Төсвөөс гадуур байгууллага		
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	33	33
620001	Удирдах ажилтан	13	13
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	12	12
620003	Үйлчлэх ажилтан	4	4
620004	Гэрээт ажилтан	4	4
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	33	33

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	12	12
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	6	6
650010	Гэрээт ажилтан	3	3
650011	Улс төрийн албан хаагч (УТ)	12	12

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

/төгрөгөөр/

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	43,235,981.00	28,138,427.00
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	43,235,981.00	28,138,427.00
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	43,060,893.00	21,068,427.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	2,717,923.00	2,385,677.00
210402	Тээвэр, шатахуун	2,707,923.00	2,385,677.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	10,000.00	
2107	Томилолт, зочны зардал	1,130,000.00	-
210702	Дотоод албан томилолт	1,130,000.00	
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,212,970.00	18,682,750.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	39,212,970.00	18,682,750.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	175,088.00	7,070,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	175,088.00	7,070,000.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	175,088.00	7,070,000.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	43,235,981.00	28,138,427.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	43,235,981.00	28,138,427.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	30,000,000.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	8,000,000.00	11,000,000.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	5,235,981.00	17,138,427.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа

Байгууллагын үйл ажиллагааны чиглэл, зорилго, зорилтын талаар

Цэнгэл сумын Засаг дарга нь эдийн засаг, нийгмийн асуудлаар бие даан шийдвэр гаргах, төрийн бодлого, хууль тогтоомжийн биелэлтийг хэрэгжүүлэх, иргэдэд үзүүлэх засаг захиргааны болон нийгмийн үйлчилгээг зохион байгуулах, хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Цэнгэл сумын Засаг дарга нь 2024 онд “Хүний нөөц, газар, байгалийн баялаг, мал аж ахуй, дэд бүтцийн давуу талдаа тулгуурласан бэлчээрийн болон эрчимжсэн мал аж ахуй, газар тариалан, үйлдвэр, аялал жуулчлал, нийгмийн үйлчилгээний харилцан бие биеэ нөхөх зөв зохистой бүтэц бүхий цогц салбаруудыг хөгжүүлж хүн амын амьдрах таатай орчныг бүрдүүлсэн сум болно.” зорилго дэвшүүлжээ.

Дээрх зорилгын хүрээнд доорх дэд зорилтуудыг хэрэгжүүлэхээр тусгасан байна. Үүнд:

- I. Уур амьсгалын өөрчлөлт, бэлчээрийн даацад нийцсэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг тогтвортой хөгжүүлнэ.
- II. Хадлан бэлчээрийн нөөцийг сайжруулж, бэлчээр ашиглалтын хамтын менежментийг төлөвшүүлнэ.
- III. Сумын хүн амын төмс, хүнсний ногооны хэрэгцээг өөрийн үйлдвэрлэлийн бүтээгдэхүүнээр хангана.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Байгууллагын үйл ажиллагаа явуулж буй хууль эрх зүйн орчны талаар

Цэнгэл сумын Засаг дарга нь Засаг, захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажилласан байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж буй дотоод хяналтаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна гэж үзлээ.

Аймгийн Засаг даргын дэргэдэх Санхүүгийн хяналт, аудитын алба нь тус аймгийн төсөвт байгууллагуудын санхүү, бүртгэлийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих чиг үүрэг бүхий байгууллага юм. Тус албанаас тайлант онд хяналт шалгалт хийгдээгүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккрузал сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Байгууллагын мөрдөж буй нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийн талаар

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан бэлтгэхтэй холбоотой Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиггүй байна.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг Сангийн сайдын 2015 оны 341 дугаар тушаалаар баталсан “Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, тодруулга бэлтгэх заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна..

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 835.4 сая төгрөгөөр буюу 17.0 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт №1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	174,996.65	378,863.65	203,867.00
Авлага	409,741.50	378,856.50	(30,885.00)
Урьдчилж гарсан зардал			-
Бараа материал	5,674.50	8,703.50	3,029.00
Нөөцийн бараа	62,446.00	20,000.00	(42,446.00)
Үндсэн хөрөнгө	4,276,104.41	4,977,956.42	701,852.01
Нийт хөрөнгө	4,928,963.06	5,764,380.08	835,417.01
Өр төлбөр	-	2,022.89	2,022.89
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	4,928,963.06	5,762,357.18	833,394.12
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	4,928,963.06	5,764,380.08	835,417.01

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Судалгаанаас харахад мөнгөн хөрөнгө, авлага, бараа материал, нөөцийн бараа, үндсэн хөрөнгө, өр төлбөр, засгийн газрын хувь оролцоо дансдад өмнөх оны үзүүлэлтээс нөлөө бүхий өөрчлөлт гарсан байна.

3.4.1 Мөнгөн хөрөнгө

Мөнгөн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл 378.8 сая төгрөг болж, оны эхнээс 203.8 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 2. Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Кассад байгаа бэлэн мөнгө	-	-	-
Банканд байгаа бэлэн мөнгө	174,996.65	378,863.65	203,867.00
Төгрөг	174,996.65	378,863.65	203,867.00
Төрийн сангийн харилцах	174,996.65	378,863.65	203,867.00
Дүн	174,996.65	378,863.65	203,867.00

Эх сурвалж: Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан

Мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл өссөн нь орон нутгийн ерөнхий орлогын данс, ОНХС, ХХС-гийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нэмэгдсэнтэй холбоотой байна. Орон нутгийн ерөнхий орлогын

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

данс 282.4 сая төгрөгийн, ОНХС-гийн данс 57.1 сая төгрөгийн, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн данс 39.3 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар болон харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар мөнгөн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.*

3.5.2 Авлага

Авлага дансны эцсийн үлдэгдэл 378.9 сая төгрөг болж, оны эхнээс 30.9 сая төгрөгөөр буурсан байна.

Хүснэгт 3. Авлагын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Зээлийн хүүгийн авлага	32,087.75	28,051.62	(4,036.13)
Байгууллагаас авах авлага			-
Хувь хүмүүсээс авах авлага			-
Зээлийн авлага	377,653.75	350,804.88	(26,848.87)
Хувь хүмүүст олгосон зээл	377,653.75	350,804.88	(26,848.87)
Дүн	409,741.50	378,856.50	(30,885.00)

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Авлагын дансны үлдэгдэл буурсан нь сумын Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага 4.0 сая төгрөгөөр, зээлийн хүүгийн авлага 26.8 сая төгрөгөөр буурсан байна. ХХС-гийн эргэн төлөлтөөс 89.0 сая төгрөгийн зээл олгосон байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *Хоршоо хөгжүүлэх сангаас 88.2 сая төгрөгийн зээлийн хариуцагч нь нас барсан, төлбөрийн чадваргүй гэх мэт шалтгаанаар төлөгдөх найдваргүй болж хугацаа хэтэрсэн авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авч ажиллаагүй байна.*

3.5.3 Урьдчилгаа

Урьдчилж гарсан зардал дансанд өөрчлөлт ороогүй байна.

3.5.4 Бараа материал

Бараа материалын дансны эцсийн үлдэгдэл 8.7 сая төгрөг болж, оны эхнээс 3.0 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 4. Бараа материалын үлдэгдэл

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөгөөр/
			Өсөлт (+), Бууралт (-)
Түүхий эд материал	-	-	-
Хангамжийн материал	5,674.50	8,703.50	3,029.00
Аж ахуйн материал	195.00	195.00	-
Бусад хангамжийн материал	5,479.50	8,508.50	3,029.00

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Мал амьтад			-
Дүн	5,674.50	8,703.50	3,029.00

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Бараа материалын үлдэгдэл өссөн нь сумын ИТХ, ЗДТГ-ын бусад хангамжийн материалын эхний үлдэгдэл нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Аудитын илрүүлэлт:

Бараа материал данстай холбоотой зөрчил гараагүй.

3.5.5 Бусад эргэлтийн хөрөнгө:

Нөөцийн бараа оны эхний 42.4 сая төгрөгийн тэжээлийг зарцуулж, оны эцэст сумын ОНХС-ийн хөрөнгөөр бэлтгэсэн 20.0 сая төгрөгийн тэжээлийн нөөцийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 5. Бусад эргэлтийн хөрөнгийн буюу Нөөцийн бараа үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Нөөцийн бараа	62,446.00	20,000.00	(42,446.00)
Тэжээлийн нөөц	62,446.00	20,000.00	(42,446.00)
Дүн	62,446.00	20,000.00	(42,446.00)

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

3.5.6 Үндсэн хөрөнгө

Үндсэн хөрөнгийн дансны эцсийн үлдэгдэл цэвэр дүнгээр 4,978.0 сая төгрөг болж, оны эхнээс 701.9 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 6. Үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Биет хөрөнгө	4,113,121.17	4,814,591.08	701,469.91
Барилга, байгууламж, орон сууц	1,395,920.91	1,945,522.92	549,602.01
Авто-тээврийн хэрэгсэл	10,470.00	65,104.27	54,634.27
Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	1,514,927.40	1,523,509.30	8,581.91
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	16,453.33	26,280.72	9,827.39
Зам, гүүрийн байгууламж	1,004,276.40	1,053,870.96	49,594.55
Бусад үндсэн хөрөнгө	171,073.14	200,302.91	29,229.78
Биет бус хөрөнгө	162,983.24	163,365.35	382.11
Программ хангамж	1,423.24	1,805.35	382.11
Бусад биет бус хөрөнгө	161,560.00	161,560.00	-
Дүн	4,276,104.41	4,977,956.42	701,852.01

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Үндсэн хөрөнгийн данс өссөн нь ЗДТГ-ын төсвийн хөрөнгөөр худалдан авсан хөрөнгө, аймаг, сумын ОНХС-гийн үнэ төлбөргүй хүлээн авсан хөрөнгөөр нэмэгдсэн байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар үндсэн хөрөнгө данстай холбоотой зөрчил гараагүй.*

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

3.5.7 Өр төлбөр

Өр төлбөрийн дансны үлдэгдэл 2.0 сая төгрөг болж шинээр нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 7. Нийт өр төлбөрийн үлдэгдэл

<i>/ мянган төгрөгөөр/</i>			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Өглөг	-	-	-
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг			-
Бусад өглөг	-	2,022.89	2,022.89
Байгууллагад төлөх өглөг	-	2,022.89	2,022.89
Хувь хүмүүст төлөх өглөг			
Дүн	-	2,022.89	2,022.89

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Өр төлбөр данс оны эхний үлдэгдэлгүй, Хүүхдийн 1 дүгээр цэцэрлэг түлш халаалтын шинээр 2.0 сая төгрөгийн өглөгтэй гарсан байна.

Аудитын илрүүлэлт:

- *ТТЗ-ийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангаар өглөг данстай холбоотой зөрчил гараагүй.*

3.5.10 Засгийн газрын хувь оролцоо

Засгийн газрын хувь оролцоо данс тайлант оны үр дүнгийн хэмжээгээр 833.4 сая төгрөгөөр өссөн байна.

Хүснэгт 8. Засгийн газрын хувь оролцоо

<i>/ сая төгрөгөөр/</i>			
Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өсөлт (+), Бууралт (-)
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	520,738.96	520,738.96	-
Хуримтлагдсан үр дүн	3,934,967.44	4,768,361.55	833,394.12
Өмнөх үеийн үр дүн	4,033,794.37	3,934,967.44	(98,826.93)
Тайлант үеийн үр дүн	(98,826.93)	833,394.12	932,221.05
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	473,256.67	473,256.67	-
Дүн	4,928,963.06	5,762,357.18	833,394.12

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Цэнгэл сумын төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн хэрэгжүүлэх 8 хөтөлбөрт зориулан нийтдээ 4,042.6 сая төгрөгийн төсөв батлагдсанаас 2,261.3 сая төгрөгийг урсгал зардалд, 933.0 сая төгрөгийг хөрөнгийн зардалд баталжээ.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Нийт зардлын 502.1 сая төгрөгийг улсын төсвийн санхүүгийн дэмжлэгээр, 2,239.9 сая төгрөгийг сумын орон нутгийн төсвийн орлогоос, 924.5 сая төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангаас санхүүжүүлэхээр, 150.0 сая төгрөгийг үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос бүрдүүлэн, 226.1 сая төгрөгийг урьд оны үлдэгдлээс санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Цэнгэл сум нь 2024 онд гүйцэтгэлээр нийтдээ 3,248.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого бүрдүүлснээс сумын орон нутгийн төсвөөс 2,234.2 сая төгрөгийн, Орон нутгийн хөгжлийн сангаас 886.6 сая төгрөгийн санхүүжилт хүлээн авч, үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 127.2 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлжээ.

Орон нутгийн төсвийн орлогын бүрдүүлэлттэй холбоотой 641.4 сая төгрөгийн санхүүжилтийг дутуу авч, оны эцэст орон нутгийн төсвөөс авсан санхүүжилтээс 130.3 сая төгрөгийг төвлөрүүлж, үндсэн үйл ажиллагааны орлого /Хоршоо хөгжүүлэх сан/ 22.8 сая төгрөгөөр тасарсан үзүүлэлттэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 3,194.3 сая төгрөг буюу 79.0 хувьтай байгаа нь төвлөрүүлсэн болон дутуу авсан санхүүжилт, тасарсан орлого, эхний үлдэгдлээс зарцуулсантай холбоотой байна.

Сумын орон нутгийн төсвийн орлогын талаар:

Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос 127.2 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлсэн нь Хоршоо хөгжүүлэх сангийн зээлийн эргэн төлөлтөөс орсон орлого байна.

Аймгийн ИТХ-ын хуралдааны “2024 оны төсөвт тодотгол хийх тухай” 2024 оны 262 дугаар тодотголоор 1,734.8 сая төгрөгөөр тодотгож баталсан байна.

Сумын ИТХ-ын 2023 оны 20 дугаар тогтоолоор Цэнгэл сумын 2024 орлогын төлөвлөгөөг 1,542.6 сая төгрөгөөр баталж, сумын ИТХ-ын 2024 оны 11 дүгээр сарын 14-ны өдрийн 14 дугаар тогтоолоор 2024 орлогын төлөвлөгөөг анх баталснаас 581.8 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 2,124.4 сая төгрөгөөр тодотгож баталсан байна.

Гүйцэтгэлээр сумын орон нутгийн төсвийн орлогод нийтдээ 1,874.2 сая төгрөгийн орлого оруулж, төлөвлөгөө 250.1 сая төгрөгөөр буюу 11.8 хувиар тасарсан байна.

Цалин хөлс түүнтэй адилтгах орлогын татварын орлогоос ХХОАТ-ын буцаан олголтод 72.5 сая төгрөг олгосон байна.

Хүснэгт 9. Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/мянган төгрөгөөр/	
			Өсөлт/+/, бууралт /-/ хувь	Дүнд эзлэх хувь
I.Татварын орлого	2,081,102.20	1,802,317.66	(278,784.54)	86.6
II.Татварын бус орлого	43,250.00	71,907.17	28,657.17	166.3
Нийт дүн	2,124,352.20	1,874,224.83	(250,127.37)	88.2

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Орон нутгийн орлого төлөвлөгөө тасрахад цалин хөлсний орлогоос 257.3 сая төгрөгөөр, хөрөнгийн орлого 61.7 сая төгрөгөөр, хөрөнгө борлуулсны орлогоос 0.4 сая төгрөгөөр, түгээмэл тархацтай ашигт малтмал ашигласны төлбөр 16.9 сая төгрөгөөр, хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж 4.4 сая төгрөгөөр, ойн нөөц ашигласны төлбөр 8.3 сая төгрөгөөр, газрын төлбөрийн орлого 29.9 сая төгрөгөөр, Үл хөдлөх хөрөнгийн татвар 100 хувь тасарсан байна.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Орлогын төлөвлөгөө үйл ажиллагааны орлогын татвар 50.0 сая сая төгрөгөөр, бууны албан татвар 0.09 сая төгрөгөөр, улсын тэмдэгтийн хураамж 13.9 сая төгрөгөөр, ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр 5.0 сая төгрөгөөр, Хүү, торгуулийн орлого 12.3 сая төгрөгөөр тус тус давж биелэгдэн, төлөвлөгдөөгүй малын тоо толгойн албан татвараас 34.0 сая төгрөгөөр, шүүхийн шийдвэрээр иргэний торгох ял авсны орлогоос 16.3 сая төгрөгийн орлого оруулсан нь орон нутгийн орлого бүрдүүлэхэд нөлөөлсөн байна.

Орон нутгийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд оны эхэнд 132.2 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй ба Орон нутгийн орлогын 995 тоот дансаар 1,874.2 сая төгрөгийн татварын орлого оруулж, аймгаас 502.1 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг авч, орлого төвлөрүүлэлтээс 8.1 сая төгрөг орж нийт 2,384.4 сая төгрөгийн орлого төвлөрүүлж, 2,234.2 сая төгрөгийн төсвийг зарцуулж, оны эцэст орон нутгийн төсвийн ерөнхий орлогын 910 тоот дансанд 282.4 сая төгрөгийн үлдэгдэлтэй гарчээ.

Хүснэгт 10. Төсвийн байгууллагуудын төсвийн гүйцэтгэлтийн талаар:

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Байгууллагын нэр	Батлагдсан төсөв	Гүйцэтгэл	Хэтрэлт, хэмнэлт
1	Сумын ИТХ	326,763.30	193,763.42	132,999.88
2	Сумын ЗДТГ	1,361,391.80	1,153,208.44	208,183.36
3	Ерөнхий боловсролын 1-р сургууль	297,141.00	243,728.60	53,412.40
4	Ерөнхий боловсролын 2-р сургууль	286,819.00	235,489.10	51,329.90
5	Ерөнхий боловсролын 3-р сургууль	28,510.00	24,337.00	4,173.00
6	Ерөнхий боловсролын 4-р сургууль	48,880.00	38,182.00	10,698.00
7	Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг	32,951.70	32,898.70	53.00
8	Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг	36,754.00	36,745.18	8.82
9	Хүүхдийн 3-р цэцэрлэг	28,531.20	28,488.70	42.50
10	Хүүхдийн 4-р цэцэрлэг	29,740.00	20,780.99	8,959.01
11	Соёлын төв	92,664.70	76,094.85	16,569.85
12	Эрүүл мэндийн төв	92,359.80	85,017.68	7,342.12
13	Орон нутгийн хөгжүүлэх сан	1,230,080.20	933,038.26	297,041.94
14	Хоршоо хөгжүүлэх сан	150,000.00	92,559.37	57,440.63
Нийт дүн		4,042,586.70	3,194,332.30	848,254.40

Эх сурвалж: *Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан*

Хүснэгтээс үзэхэд сумын ИТХ, ЗДТГ, сумын төсөвт байгууллагуудыг орон нутгаас санхүүжих тогтмол зардлын төсвийн гүйцэтгэл төлөвлөснөөс бага гүйцэтгэлтэй гарсан нь төлөвлөлттэй холбоотой, ОНХС-гийн төсвийн гүйцэтгэл он дамжсан төсөл арга хэмжээний дутуу олгосон санхүүжилттэй холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

ЗДТГ-ын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд засаг даргын нөөц хөрөнгө, түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс 11.0 сая төгрөг, төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлогоос 17.1 сая төгрөгийн нийтдээ 28.1 сая төгрөгийн нэмэлт санхүүжилт авч, хангамж, бараа материалын зардалд 2.4 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний бусад зардалд 18.7 сая төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст 7.0 сая төгрөгийн орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн байна.

Нэмэлт төсвийн гүйцэтгэл, орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагч нь 2024 онд төсөл хөтөлбөр хэрэгжүүлээгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана” гэж заасны дагуу Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Аудитыг аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудитор Б.Үүрийнтуяа гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер Х.Женисбек, дарга, тэргүүлэх аудитор Ж.Айгүл нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн тайланг 2025 оны 2 дүгээр сарын 28-ны өдрийн 01/46 дугаартай албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэлийг дунд гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2023 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зарлагын 1,695.2 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 25.4 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Гүйцэтгэх шатны материаллаг байдлыг Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 2,546.7 сая төгрөгөөс 1.5 хувиар буюу 28.6 сая төгрөгөөр аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоосон.

4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор сумын төсөв байгууллагууд Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй батлагдсан төсөвтөө багтаан үйл ажиллагаа явуулсан байна.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг шалгах асуудлын хүрээнд үйл ажиллагаатай хамааралтай 2 шалгуурт алдаа, зөрчил илрээгүй байна.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн Шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад бүрэн мэдээлсэн байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 100 хувьтай байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

4.5.1 Завсрын аудитын талаар

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчид завсрын аудит хийгдээгүй.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар шилэн дансны мэдээллээс программд орсон мэдээллүүдийн хэрэгжилтийг шалгахад цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий орлогын ОНХС-гийн 557.5 сая төгрөгийн, ХХС-гийн 99.0 сая төгрөгийн 73 орлогын, цалингийн зардлаас бусад таван сая төгрөгөөс дээш үнийн дүн бүхий зарлагын 714.4 сая төгрөгийн зарлагын 125 мөнгөн гүйлгээг шилэн дансанд мэдээлээгүй байна. Шилэн дансанд мэдээлсэн байдлын хэрэгжилтийн хувь 50.0 хувьтай зөрчилд албан шаардлага өгөгдсөнийг зөрчлийг арилгаж ажилласан байна.

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал гараагүй байна.

5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

5.1. Сумын ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн алдаа зөрчлийн талаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 2 төсвийн байгууллага, 2 тусгай сангийн, 4 санхүүгийн тайлан нэгтгэгдсэнээс 1 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллага, 2 сангийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулсан.

Ерөнхий боловсролын 1, 2, 3 дугаар сургууль, Загаст нуур багийн сургууль, хүүхдийн 1, 2, 3, 4 дүгээр цэцэрлэг, Соёлын төв, Эрүүл мэндийн төвийн орон нутгийн төсвөөс олгосон тогтмол зардлын санхүүжилтийг нэгтгэлд хамруулсан байна.

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

Сумын ЗДТГ, Ерөнхий боловсролын 2,3,4 дүгээр сургууль, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд “өөрчлөлтгүй” дүгнэлт, Ерөнхий боловсролын 1 дүгээр сургуулийн санхүүгийн тайланд “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өгсөн. Сумын ИТХ, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, хүүхдийн 1, 2, 3, 4 дүгээр хүүхдийн цэцэрлэг, Соёлын төвийн санхүүгийн тайланг түүвэрт хамруулж үзсэн.

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн харьяа Засаг даргын тамгын газар, Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурал, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Хоршоо хөгжүүлэх сангийн санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийт 1,383.2 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч үүнээс 1,230.1 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 4.9 сая төгрөгийн төлбөрийн 2 акт тогтоож, 60.0 сая төгрөгийн 1 албан шаардлага, 88.2 сая төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

Бусад байгууллагуудын санхүүгийн тайланд хийсэн аудитаар нийтдээ 8,271.4 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрч үүнээс 6,248.8 сая төгрөгийн алдааг залруулж, 13.3 сая төгрөгийн төлбөрийн 3 акт тогтоож, 731.1 сая төгрөгийн 5 албан шаардлага, 1,278.1 сая төгрөгийн 15 зөвлөмж өгсөн байна.

Хүснэгт 11. Төсөвт байгууллагуудын санхүүгийн тайлангаас илэрсэн алдаа зөрчлийн нэгтгэл хүснэгтээр харуулбал

/мянган төгрөгөөр/

№	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс									
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
1	ИТХурал	1	958.2			1	958.2						
2	ЗДТГазар	1	3,922.2			1	3,922.2						
3	ОНХС	3	1,290,080.2	1	1,230,080.2			1	60,000.0	1			
4	ХХС	1	88,256.5								1	88,256.5	
Орон нутгийн байгууллагын дүн		6	1,383,217.1	1	1,230,080.2	2	4,880.4	1	60,000.0	2	88,256.5		
1	Цэнгэл ЕБ-ын 1-р сургууль	10	6,055,898.6	6	5,821,557.8	2	12,515.0	1	211,519.3	1	10,306.5		
2	Цэнгэл ЕБ-ын 2-р сургууль /Тува/	2	63,861.6	1	63,861.6	-	-	-	-	1	-		
3	Цэнгэл ЕБ-ын 3-р сургууль /Руханият/	3	7,975.0	1	7,975.0	-	-	-	-	2	-		
4	Цэнгэл сумын Загастнуур багийн ЕБСургууль	2	63,861.6	1	63,861.6	-	-	-	-	1	-		
5	Хүүхдийн 1-р цэцэрлэг	3	1,169,426.1	-	-	-	-	1	2,513.0	2	1,166,913.1		
6	Хүүхдийн 2-р цэцэрлэг	4	157,109.7	1	115,376.9	-	-	1	2,513.0	2	39,219.8		
7	Хүүхдийн 3-р цэцэрлэг	1	41,761.6	-	41,761.6	-	-	-	-	1	-		
8	Хүүхдийн 4-р цэцэрлэг	3	641,736.4	1	127,168.4	-	-	2	514,568.0	-	-		
9	Соёлын төв	3	48,054.3	1	7,252.8	-	-	-	-	2	40,801.5		
10	Эрүүл мэндийн төв	4	21,678.0	-	-	1	794.2	-	-	3	20,883.8		
Бусад байгууллагын дүн		35	8,271,362.9	12	6,248,815.7	3	13,309.2	5	731,113.3	15	1,278,124.7		
Нийт дүн		41	9,654,580.0	13	7,478,895.9	5	18,189.6	6	791,113.3	17	1,366,381.2		

5.2. Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар

Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар залруулга хийгдээгүй, зөрчил илрээгүй.

Аудитын дүнгээр Сумын Засаг дарга, Санхүүгийн албад дараах зөвлөмжийг өгч байна. Үүнд:

1. Сумын төсөвт байгууллагуудын 2024 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн зөрчилд өгсөн 18.2 сая төгрөгийн төлбөрийн 5 актыг хугацаанд нь

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит

барагдуулах, 791.1 сая төгрөгийн 6 албан шаардлага, 1,366.4 сая төгрөгийн 17 зөвлөмжийн биелэлтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаж ажиллах;

Дээрх зөвлөмжийн мөрөөр авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөг аудитын тайланг хүлээн авснаас хойш 30 хоногийн дотор, зөвлөмжийн биелэлтийг 2025 оны 11 дүгээр сарын 10-ны өдрийн дотор Баян-Өлгий аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
ТТЗ-ийн харьяа байгууллагуудад өгсөн аудитын шийдвэрийн хэрэгжилтэд хяналт тавьж, үр дүнг тайлагнаагүй.	1						1					
Дүн	1						1					

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Дүн								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

Цэнгэл сумын Төсвийн төвлөрүүлэн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудит